

Delo, 24. junija

In vendar so dali posojilo lastniku Zvonu

Po članku pod gornjim naslovom sta dva delničarja (eden tudi zastopa male delničarje) ugovarjala upravi Heliosa zoper domnevno neupravičeno in netransparentno kreditiranje večinskega lastnika (Zvona). Ugovor je podkrepjen tudi z izpodbojno tožbo proti sprejetim odločitvam.

Preseneča, da se je to zgodilo v gospodarski organizaciji z dobrimi referencami ter zgledno in uspešno upravo, medtem ko težko najdemo take ali podobne primere v organizacijah, ki so v večinskem lastništvu države in kjer se slabo gospodari ali imamo opravka z anomalijami v poslovanju, ki so prek meje zdravega razuma in še posebej v nasprotju z moralnimi kriteriji. Mnenja, pripombe, nasprotovanja in predlogi delničarjev tudi niso ustrezno podprta z ukrepi, ki jih omogoča zakonodaja, tak je tudi Heliosov primer (izpodbojna tožba), demisija odgovornega predstavnika delničarjev itd., temveč so izražena predvsem retorično in so tako brez pravega haska za rešitve nastalih problemov.

Navajam nekaj dejstev: nerazumne, predvsem pa nemoralne nagrade v nekateri organizacijah z večinskim lastništvom države se nadaljujejo v nerealno previsokih regresih, odpravninah in v nepravilni delničarski politiki. NLB je pri tem najbrž zastavonoša. Tako imenovani »Kramarjev zakon« naj bi pri nagradah uvedel več reda. Vprašanje je, če bo zares veljal za vse (najbolj prizadeti je menda že vložil pritožbo). NLB je zlorabila zaupanje potencialnih delničarjev v banko in po oderuških cenah prodala del delnic (v novi izdaji l. 07 in 08) tako, da jih je zaračunala po 334 EUR za delnico, ob knjigovodski vrednosti le 133 EUR. Če sodimo po trendu gibanja vrednosti delnice, bo ta kmalu brez vrednosti (sedanja cena se giblje nekaj nad 100 EUR), v praksi pa možnosti za unovčevanje teh delnic sploh ni ali pa so minimalne.

Dividend v preteklih dveh letih ni bilo in jih ne bo tudi letos, z utemeljitvijo banke, da je to posledica negativnega poslovnega rezultata. Banka je s tako delničarsko politiko »prislužila« za 906.000 prodanih delnic v novi izdaji prek 302 milijona bruto prihodka in 212 milijonov EUR neto kapitalskega dobička (če upoštevamo 100 EUR za delnico). Prav toliko so izgubili delničarji, zlasti mali, medtem ko so veliki delničarji s področja države oziroma paradržave te izgube pokrivali v glavnem iz sredstev, ki so jih pridobivali od državljanov (bolje: davkoplačevalcev).

Ni možno izključiti dejstva, da je šlo v slednjih primerih tudi za prikrito dokapitalizacijo banke.

Ob vsem tem pa bančniki niso bili v ničemer vezani na stanje delnic ali bili zaradi njihovega slabega stanja kakor koli prikrajšani. Še naprej

so si delili prihodke po svojih egoističnih merilih. Kolikor sem seznanjen, je predstavnik malih delničarjev protestiral zoper nerealno ceno izdanih delnic. Ni pa bil uspešen.

Primer Heliosa, ki namerava kupovati svoje delnice za nagrade uprave, nakazuje trdnejšo povezavo med temi nagradami in delnicami, kar bi bilo upoštevanja vredno tudi s strani NLB.

Zadnji čas je, da odgovorni organi preverijo (ne) upravičenost dosedanjih dokapitalizacij (vključno prikritih) in da s tem v zvezi reprogamirajo tudi nadaljnje ukrepe na tem področju, predstavniki malih delničarjev pa tudi za ceno svojih odstopov ali izpodbojnih tožb bolj uveljavljajo pravice teh delničarjev. ■

ZDRAVKO FRANJO PRAZNIK, Maribor